

PAŃSTWOWA
AGENCJA ATOMISTYKI

Dyrektywy UE w systemie prawnym Polski a struktura i praktyka ochrony radiologicznej

Maciej Jurkowski – Wiceprezes PAA

XVIII Konferencja Inspektorów Ochrony Radiologicznej
„Ochrona radiologiczna teraz i w przyszłości”

Sesja Wspólna „Dyrektywy UE a praktyka”

Hotel Biały, Skorzęcin, 18 czerwca 2015 r.

PLAN PREZENTACJI

- **Rola PAA jako urzędu dozoru jądrowego, przedmiot dozoru, partnerzy i podstawowe zasady i obszary działania**
- **Ustalanie wymagań bezpieczeństwa i ochrony, wpływ międzynarodowych standardów i instrumentów prawnych i proceduralnych**
- **Doświadczenia transpozycji dyrektyw UE do polskiego porządku prawnego w ostatnich latach**
- **Bieżące wyzwania i metody działania**

Rola PAA jako urzędu dozoru jądrowego (1)

- Prezes PAA - organem właściwym ws bezpieczeństwa

PAA działa w oparciu o Ustawę Prawo Atomowe z 29.11.2000 r. (z późniejszymi zmianami) :

- wykonuje **funkcje dozoru bezpieczeństwa:**
 - jądrowego** (obiektów i materiałów jądrowych),
 - radiacyjnego** (źródeł promieniowania),
 - ich **transportu** oraz
 - odpadów** promieniotwórczych.
- nadzoruje funkcjonowanie w kraju globalnego systemu **zabezpieczeń** przed proliferacją oraz **ochrony fizycznej**

Prezes Państwowej Agencji Atomistyki jest w Polsce centralnym organem administracji państwowej wykonującym te zadania - zwane „dozorem jądrowym”

Rola PAA jako urzędu dozoru jądrowego (2) – „3S”

- Bezpieczeństwo - ochrona ludzi i stan źródeł zagrożenia

Bezpieczeństwo - „Safety”(bj i or):

- **zabezpieczenie ludzi i środowiska** przed ryzykiem związanym z promieniowaniem jonizującym (or) oraz:

- rozwiązania zapewniające **bezpieczny stan obiektów i urządzeń** oraz bezpieczny **sposób prowadzenia działalności (bj)**, które mogą potencjalnie spowodować **zagrożenie promieniowaniem**.

- zagrożenie dla ogółu ludności i środowiska może powstać jedynie wtedy, kiedy **substancje promieniotwórcze wymkną się spod kontroli** i wydostaną się do środowiska na skutek **awarii** technicznej lub **braku nadzoru** w procesie wykorzystywania energii jądrowej albo - w wyniku albo **przestępstwa** (**wywołując duże narażenie dodatkowe w porównaniu z narażeniem od naturalnego tła promieniowania**)
- **materiały jądrowe i wysokoaktywne źródła promieniotwórcze** mogłyby być potencjalnie wykorzystane do celów terrorystycznych lub militarnych wbrew Traktatowi o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (nieprolifracji) – objęte są globalnym **systemem zabezpieczeń (Safeguards) i ochroną fizyczną (Security)**
- system bezpieczeństwa (Safety) oparty na wymaganiach międzynarodowych konwencji i normach bezpieczeństwa MAEA uzyskuje zasięg globalny.

Rola PAA jako urzędu dozoru jądrowego (3)

- odpowiedzialność za bezpieczeństwo , kontrolna rola

- Za zapewnienie bezpieczeństwa i zabezpieczeń przed proliferacją niezbywalną odpowiedzialność ponoszą posiadacze zezwoleń na prowadzenie działalności ze źródłami promieniowania lub z obiektami jądrowymi na wszystkich etapach ich realizacji (inwestor) i eksploatacji (jednostka eksploatująca).
- Państwa ponoszą odpowiedzialność jako Strony międzynarodowych traktatów i konwencji za stworzenie ram prawnych i infrastruktury dla prowadzenia tych działalności, zapewnienia bezpieczeństwa i zabezpieczeń oraz państwowego nadzoru i kontroli (dozoru jądrowego).

□ Rola PAA – jako urzędu dozoru jądrowego (4)

- działalności związane z narażeniem

~5200 działalności ze
źródłami promieniowania
jonizującego (w medycynie,
nauce i przemyśle)

PAŃSTWOWA
AGENCJA
ATOMISTYKI

Warszawa

ŚWIERK

Przechowalniki
wypalonego
paliwa

Reaktor Maria
w eksploatacji

Reaktor EWA
w likwidacji

I do 28.01.2014

przygotowanie i akceptacja przez
Radę Ministrów Polskiego
Programu Energetyki Jądrowej

II 2014 – 2016

Wybór lokalizacji EJ i zawarcie
umów na budowę pierwszej EJ

III 2017 – 2018

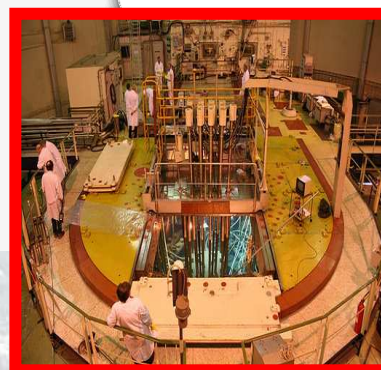
Przygotowanie projektu
technicznego oraz uzyskanie
wszystkich wymaganych pozwoleń
i zezwoleń

IV 2019 – 2024

Budowa pierwszej EJ

Składowisko Odpadów
Promieniotwórczych
Nisko i Średnio
aktywnych / Różan

Wyzwania związane z energetyką jądrową (1)

- Etapy realizacji narodowego programu energetyki jądrowej i jego partnerzy

Przygotowanie i wdrożenie PPEJ zainicjowała decyzja Rządu z 13 stycznia 2009 r.

Wskazując 2 z 3 podstawowych partnerów:

Gotowość do decyzji o rozpoczęciu programu jądrowego

Faza I

Rola Rządu - Pełnomocnik

Rozwój Dozoru Jądrowego

Rozwój inwestora/org

MI

PAA PAŃSTWOWA AGENCJA ATOMI

KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTRÓW

RM 111-12-09

UCHWAŁA Nr 4 /2009

RADY MINISTRÓW

z dnia 13 stycznia 2009 r.

w sprawie działań podejmowanych w zakresie rozwoju energetyki jądrowej

W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz uwzględniając zrównoważony rozwój gospodarczy, Rada Ministrów postanawia, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów uznaje za niezbędne przygotowanie i wdrożenie Programu polskiej energetyki jądrowej.

§ 2. 1. Pełnomocnik Rządu do Spraw Polskiej Energetyki Jądrowej, powołany zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowuje i przedstawi Radzie Ministrów projekt Programu, o którym mowa w § 1, a także program zmian instytucjonalno-legislacyjnych niezbędnych do wdrożenia tego Programu.

2. Projekt Programu, o którym mowa w § 1, powinien w szczególności określić liczbę, wielkość i możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych.

§ 3. Zobowiązuje się Ministra Skarbu Państwa do zapewnienia współpracy PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. przy przygotowaniu Programu, o którym mowa w § 1, jak również jej wiodącej roli przy realizacji Programu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

Donald Tusk

• Pełnomocnik Rządu 2009

• Dozór jądrowy PAA 1982

• Inwestor (PGE-SA) 2009

Rola PAA jako urzędu dozoru jądrowego (5)

- *Funkcje dozoru jądrowego realizowane przez PAA*

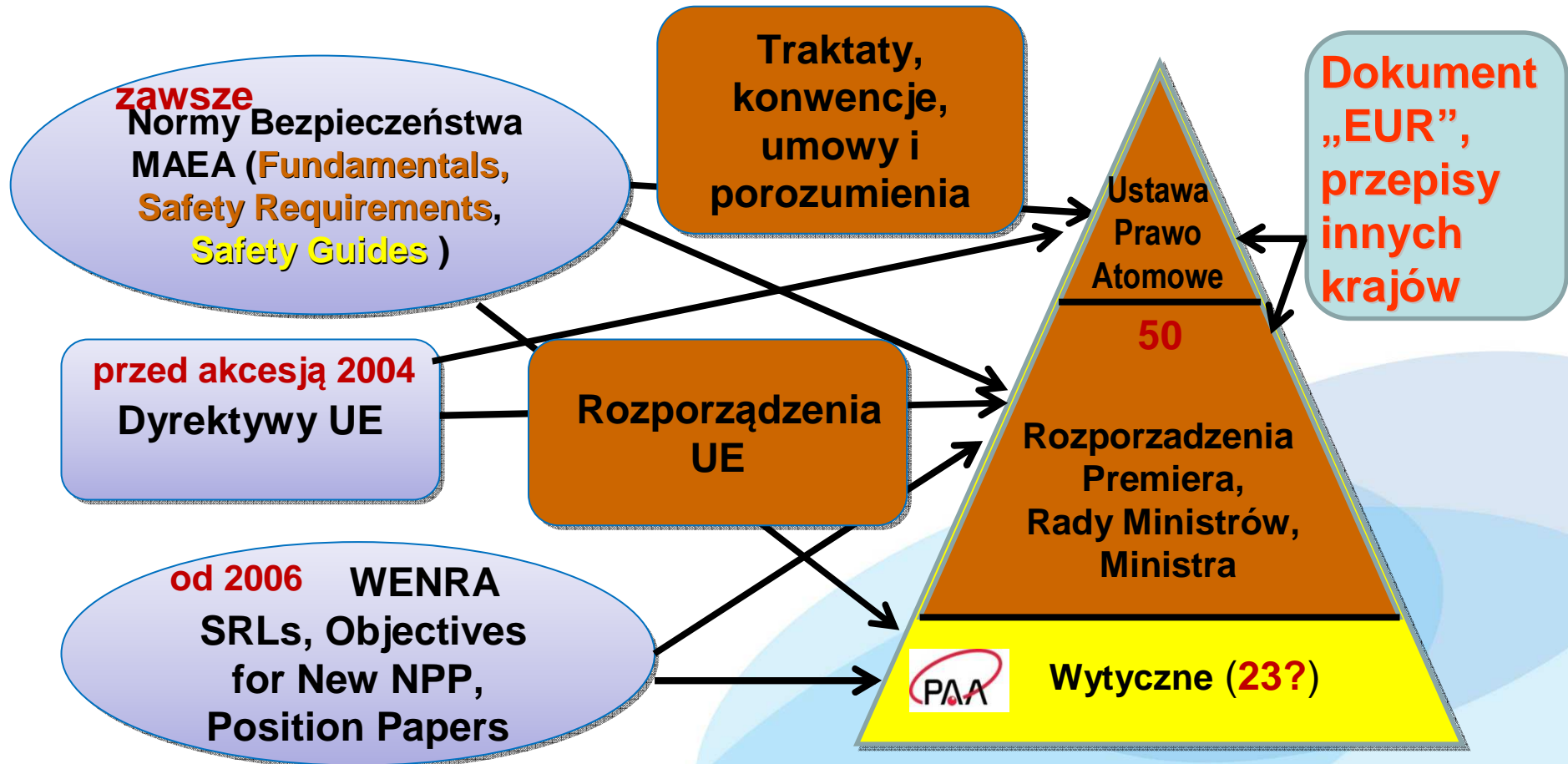
- **Ustalanie wymagań** (międzynarodowych, krajowych – normy bezpieczeństwa, wytyczne dozoru, warunki w zezwoleniach, udział w tworzeniu prawa)
- **Weryfikacja bezpieczeństwa** (przeeglądy i oceny, opinie)
- **Nadawanie uprawnień i wydawanie zezwoleń**
- **Inspekcje obiektów i działalności**
- **Stosowanie sankcji** wymuszających przestrzeganie wymagań
- **Monitoring narażenia i przygotowanie na wypadek zdarzeń radiacyjnych** (CRD, monitoring środowiska, punkty kontaktowe MAEA i UE, systemy wspomaganie decyzji)
- **Współpraca międzynarodowa** (MAEA, KE, NEA/OECD, WENRA)
- **Szkolenie i informacja społeczna**

Wymagania międzynarodowe (1)

- transponowane do polskich przepisów

Przepisy a wytyczne

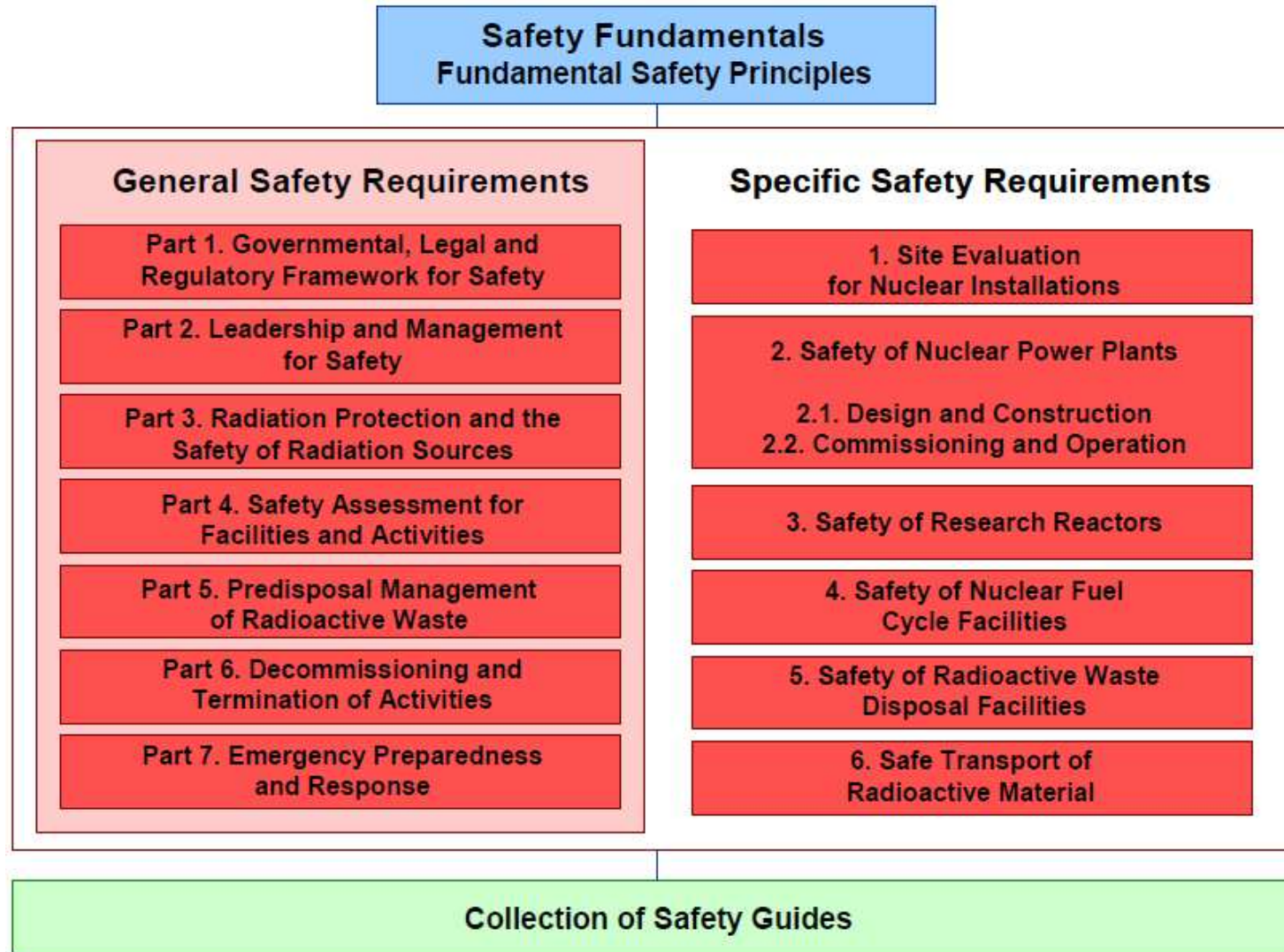

Wytyczne Prezesa PAA – nie są prawnie obligatoryjne

Wymagania międzynarodowe (2)

Normy Bezpieczeństwa MAEA (IAEA Safety Standards)

Wymagania międzynarodowe (3)

Dokument European Utility Requirements „EUR”

Wymagania europejskich przedsiębiorstw energetycznych dla EJ z reaktorami lekkowodnymi III. generacji

European Utility Requirements for LWR Nuclear Power Plants, Rev. D. 2012.

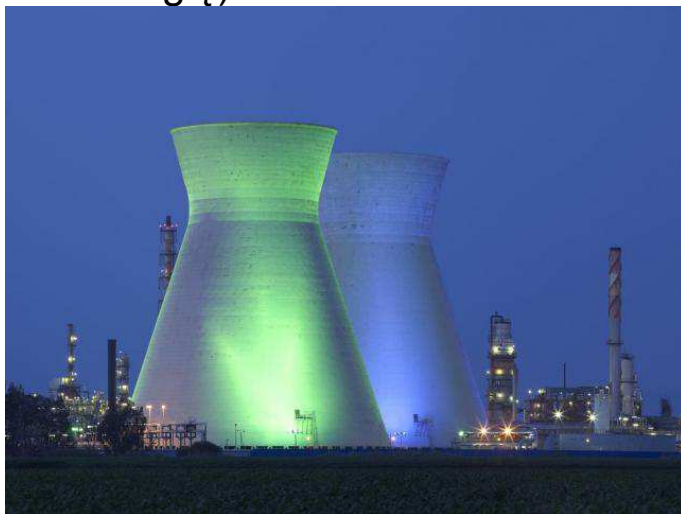

- **Vol. 1, 2 i 4:**
 - 39 rozdziałów, >1800 stron
 - ok. 4000 ogólnych i szczegółowych wymagań, w tym ok. 900 dotyczy bezpieczeństwa
 - najważniejszy Vol. 2: szczegółowe wymagania dla części jądrowej EJ
- **Vol. 3:**
 - opisy standardowych projektów EJ spełniających wymagania „EUR”

□ Wymagania EUR dla reaktorów III generacji (1)

Zagrożenie pochodzące od Elektrowni Jądrowej

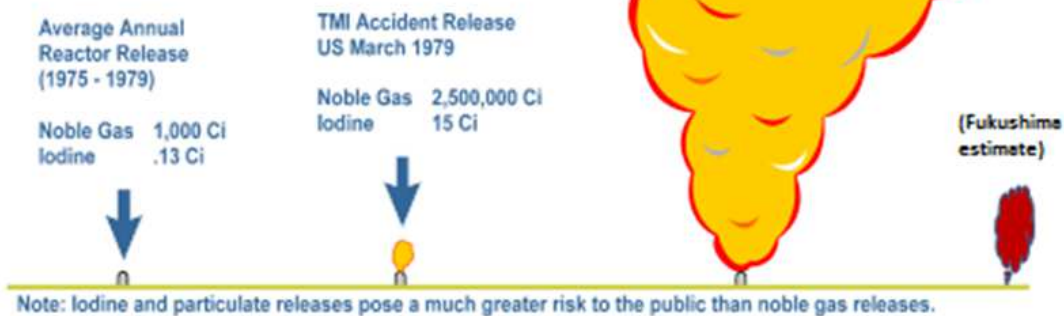
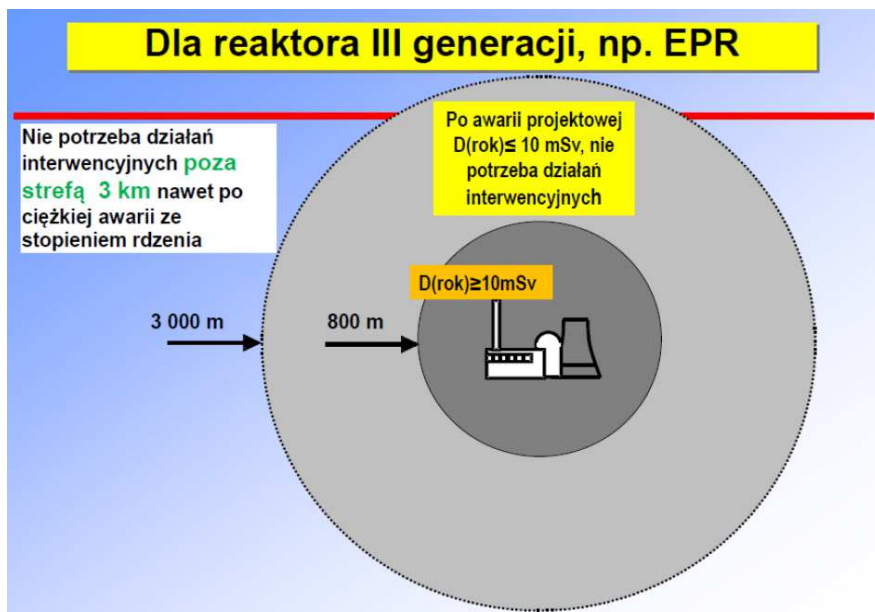
- Wszystkie zdarzenia projektowe na terenie nowoczesnych EJ nie powodują zagrożenia o skutkach wykraczających poza teren obiektu.
- W przypadku ciężkich awarii – pozaprojektowych – zagrożenie ma charakter jedynie lokalny (maksymalnie kilkadziesiąt kilometrów od obiektu – awaria w Czarnobylu stanowiła wyjątek ze względu na jej charakter oraz zastosowaną technologię)

Wymagania EUR dla reaktorów III generacji (2)

Zagrożenia pochodzące od Elektrowni Jądrowych

Ustawa Prawo atomowe z dnia 29 listopada 2000 r. (1)

– Ramy legislacyjne dla działalności z promieniowaniem i dozoru

- **Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe** (*Dz. U. z 2014 poz. 1512*)
Ustawa – Prawo atomowe wprowadziła **jednolity system zapewniający bezpieczeństwo jądrowe oraz ochronę radiologiczną** pracowników i ogółu ludności w Polsce, przy wykonywaniu działalności związanych z rzeczywistym i potencjalnym narażeniem na promieniowanie jonizujące (**oparty na BSS - dyrektywa 29/96/EURATOM**).

Ustawa określa m.in. (**rozdz.3.**) **zasady odpowiedzialności za bezpieczeństwo i ochronę radiologiczną oraz za ochronę zdrowia pracowników**, obowiązki kierownika j.o. (w tym – uzasadnienia działalności, optymalizacji narażenia i kontroli przestrzegania limitów dawek), sposoby sprawowania profesjonalnego **wewnętrznego nadzoru (IOR)**, oraz **nadzoru medycznego** przez uprawnionego lekarza, wymagania dotyczące szkoleń i tryb uzyskiwania stosownych uprawnień do prac z promieniowaniem.

Ustawa Prawo atomowe z dnia 29 listopada 2000 r. (2)

transpozycja dyrektyw 2009/71/EURATOM i 2014/87/EURATOM

1. Przepisy ogólne
2. **Zezwolenia** w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej
3. **Bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna** oraz ochrona zdrowia pracowników; 3a – **Stosowanie promieniowania w celach medycznych**
4. **Obiekty jądrowe; 4a-Informacja społeczna w zakresie energetyki jądrowej**
5. **Materiały i technologie jądrowe**
6. **Źródła promieniowania jonizującego**
7. **Odpady promieniotwórcze i wypalone paliwo jądrowe**
8. Transport materiałów jądrowych, źródeł, odpadów i wypalonego paliwa;
8a –przywóz, wywóz i tranzyt odpadów i wypalonego paliwa
9. **Nadzór i kontrola bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej**
10. Ocena sytuacji radiacyjnej kraju
11. Postępowanie w przypadku zdarzeń radiacyjnych
12. Odpowiedzialność cywilna za szkody jądrowe; **12a-działania w zakresie EJ**
13. Prezes Państwowej Agencji Atomistyki
14. Zakład unieszkodliwiania odpadów promieniotwórczych
15. **Administracyjne kary pieniężne i przepisy karne**

Ustawa Prawo atomowe z dnia 29 listopada 2000 r. (3)

transpozycja dyrektyw 2009/71/EURATOM i 2014/87/EURATOM

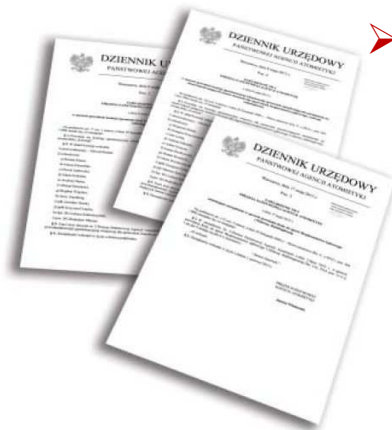
- Zespół Prezesa PAA ds. nowelizacji prawa atomowego pracował **od połowy roku 2009 r.**
 - Zmiany miały na celu:
 - **transpozycję Dyrektywy 2009/71/EURATOM** (zm.2014/87/EURATOM)
 - rozszerzenie rozdziału 4 - obiekty jądrowe - o **wymagania bezpieczeństwa dotyczące lokalizacji, projektu, budowy, rozruchu i eksploatacji EJ** (wymagania norm bezpieczeństwa MAEA SF-1 i *Generic Safety Requirements* oraz **WENRA Safety Reference Levels, Safety Objectives(XI.2010)&Position Papers (2012) for new NPPs**)
 - dostosowanie rozdziału 9 – nadzór i kontrola w zakresie bj i or do wymagań **nadzoru i kontroli obiektów jądrowych (w tym EJ)**
1. Ustawa o zmianie PA w związku z PEJ uchwalona przez Sejm **13.05.2011 r.**
W latach **2011-2013** - 18 Rozporządzeń (12 nowych dot.EJ)
2. Zmianę PA transponującą Dyrektywę **2011/70/EURATOM** Sejm uchwalił **25.07.2014 r.**

Dyrektywa Rady 2009/71/EURATOM (1)

- bezpieczeństwo jądrowe obiektów jądrowych

Dyrektywa bezpieczeństwa jądrowego NSD (*Nuclear Safety Directive*) z dnia **25 czerwca 2009 r.** ustanawiająca *ramy wspólnotowe w celu ciągłej poprawy i promowania bezpieczeństwa jądrowego i jego dozoru przez wprowadzenie odpowiednich rozwiązań krajowych zapewniających odpowiednio wysoki jego poziom* - termin transpozycji ok. 2 lata tj. **do 22 lipca 2011 r.** został dotrzymany uchwaleniem zmian w PA **13 maja 2011 r.**, sprawozdanie z postępów wdrażania - co 3 lata - od 22 lipca 2014 r.

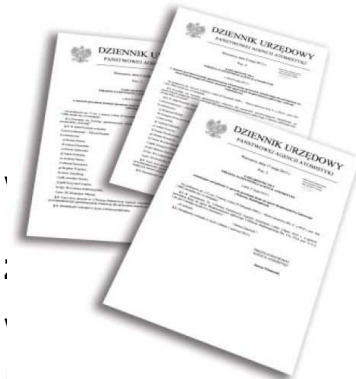
➤ **Krajowe ramy prawne, regulacyjne (dozorowe) i organizacyjne**

- **przyjęcie krajowych wymagań bj** obiektów jądrowych (w tym EJ)
- zapewnienie **systemu wydawania zezwoleń** (zakaz działalności bez zezwolenia)
- zapewnienie **systemu nadzoru** nad **bj** obiektów jądrowych (w tym EJ)
- **wzmocnienie egzekwowania** (uprawnienie organów dozoru do zawieszenia eksploatacji lub cofnięcia zezwolenia)

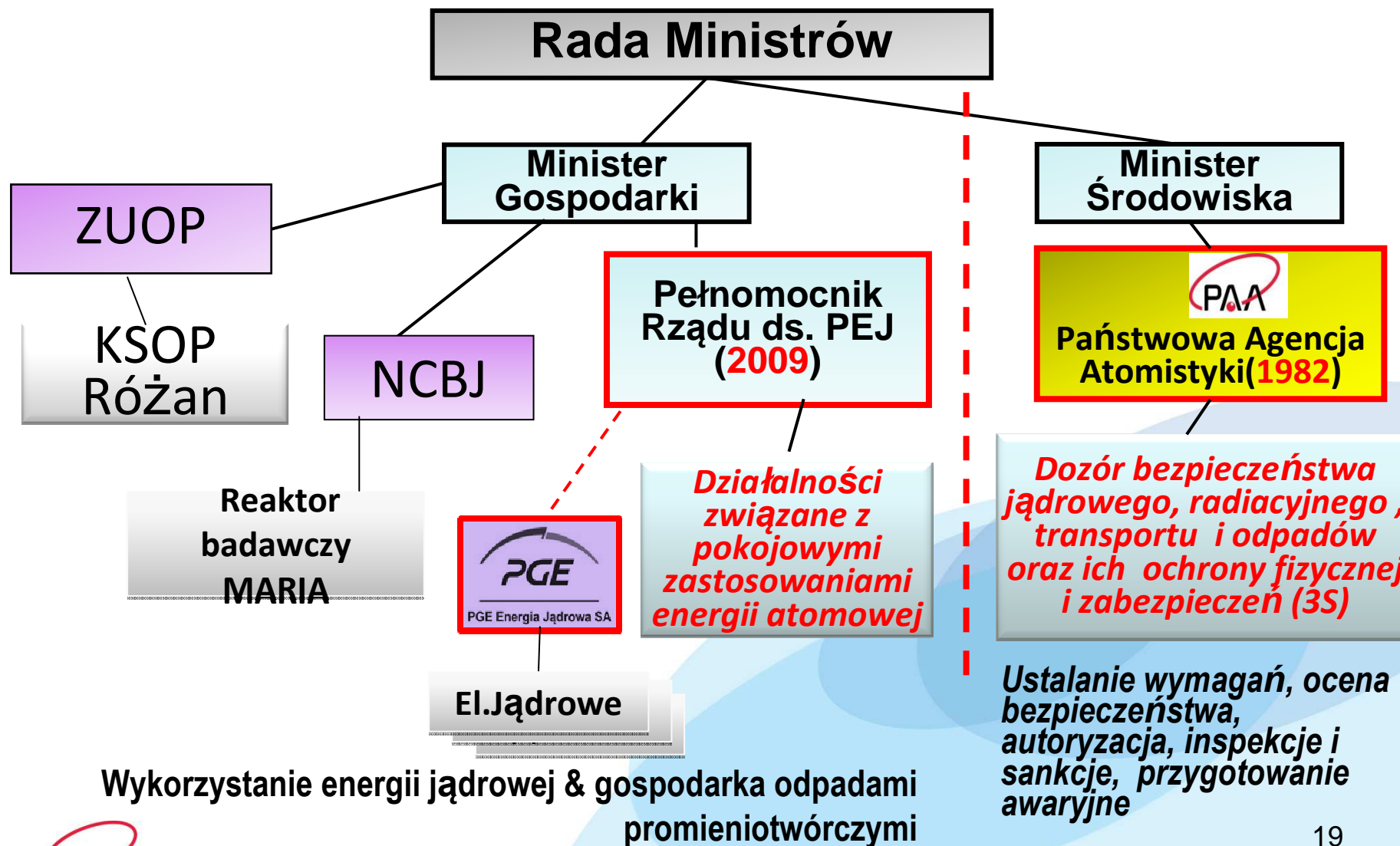
Dyrektywa Rady 2009/71/EURATOM (2) - bezpieczeństwo jądrowe obiektów jądrowych

- **Państwa ustanawiają i utrzymują organ regulacyjny** w zakresie bezpieczeństwa jądrowego (dozór jądrowy)
 - **kompetentny** merytorycznie
 - **operacyjnie oddzielony** od organizacji promujących lub wykorzystujących en. jądrową
 - posiadający **uprawnienia , zasoby ludzkie i finansowe** by :
 - wymagać od posiadacza zezwolenia **zgodności z krajowymi przepisami i warunkami zezwolenia**
- **zgodności z wymaganiami** tego w raporcie bezpieczeństwa
- **zgodności z wymaganiami** dność **przez oceny i inspekcje** dozorowe
- **zgodności z wymaganiami** **postępowanie administracyjne** w celu **wyegzekwowania** zgodności
- **Posiadacze zezwoleń** ponoszą pierwotną **odpowiedzialność za bezpieczeństwo** wykonywanej działalności, która nie może być delegowana, **regularnie oceniają , weryfikują i poprawiają bezpieczeństwo** pod nadzorem organów dozoru; oceny te uwzględniają **środki ochrony przed awariami** i łagodzenia ich skutków, w tym **sprawdzanie fizycznych barier i administracyjnych procedur**; ustanawiają i **wdrażają systemy zarządzania** nastawione na bezpieczeństwo, podlegające **weryfikacji przez dozór jądrowy**; utrzymują **odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe**.

□ PAA jako urząd dozoru jądrowego

- oddzielona strukturalnie od innych organów administracji

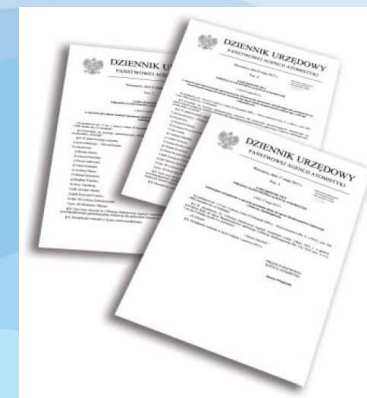

Dyrektywa Rady 2009/71/EURATOM (3)

- bezpieczeństwo jądrowe obiektów jądrowych

- **Państwa zapewniają wymóg kształcenia i szkoleń** w zakresie bezpieczeństwa jądrowego personelu **posiadaczy zezwoleń** i **dozoru jądrowego**
 - **uprawnienia** nadawane przez Prezesa PAA:
 - personelowi **posiadaczy zezwoleń** (IOR, SA, SZ, RO, RD, RO-K, SO , do wykonywania **czynności w EJ**)
 - **inspektorom dozoru** jądrowego I i II stopnia,
 - **kontrola kwalifikacji zawodowych** przez posiadaczy zezwoleń, szkolenia.
- **Państwa zapewniają udostępnianie informacji** związanych z dozorem jądrowym pracownikom i ludności
- **Państwa dokonują raz na 10 lat samooceny krajowych ram** legislacyjnych i dozorowych i **poddają się wzajemnemu przeglądowi zewnętrznemu (peer review)** przynajmniej raz na 10 lat (wg 2009/71/EURATOM) **oraz, poczynając od 2017 roku, przeglądom tematycznym raz na 6 lat (wg 2014/87/EURATOM).**

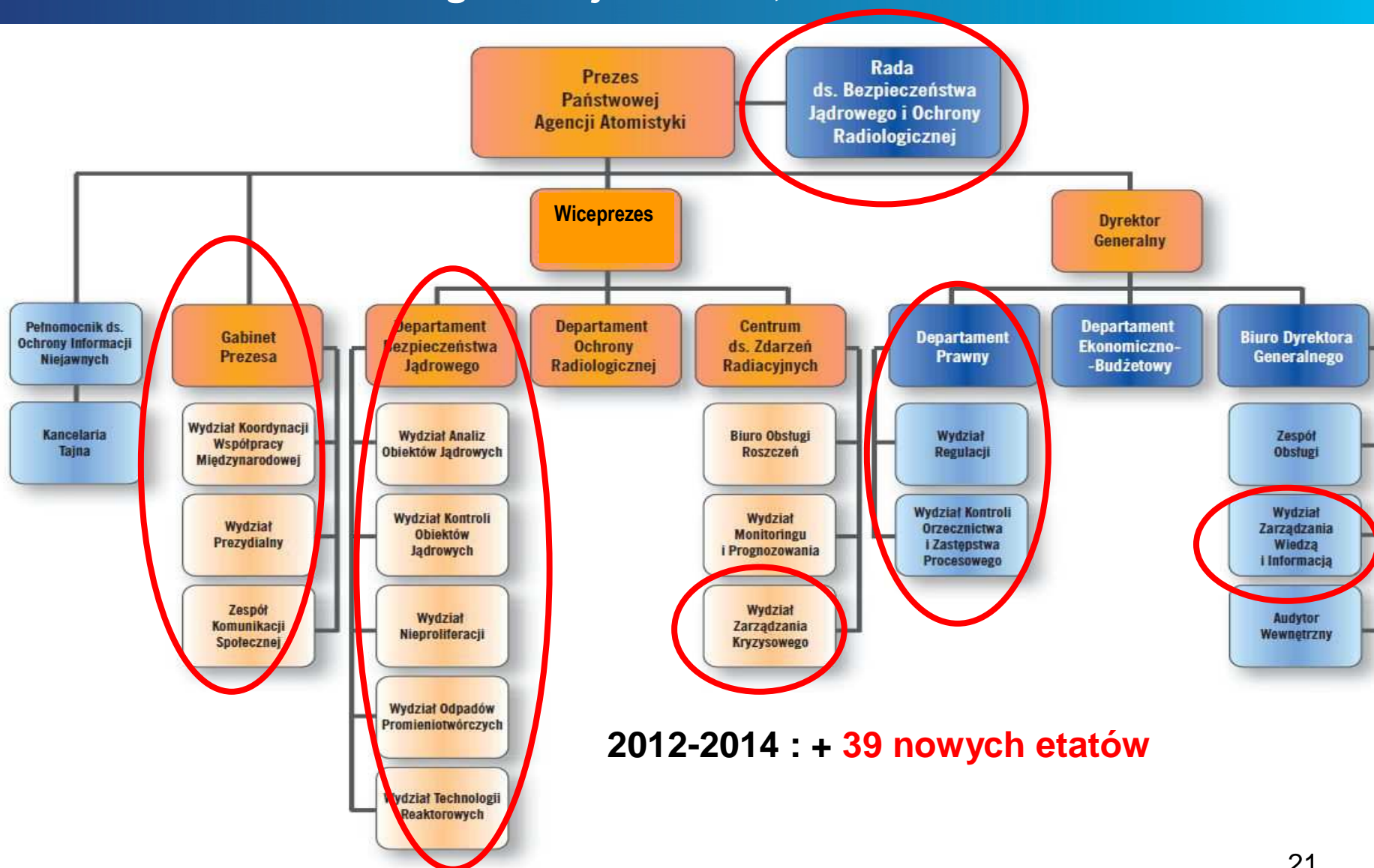
Dyrektywa 2014/87/EURATOM doprecyzowała i uszczegółowiła wymagania Dyrektywy 2009/71/EURATOM (NSD).

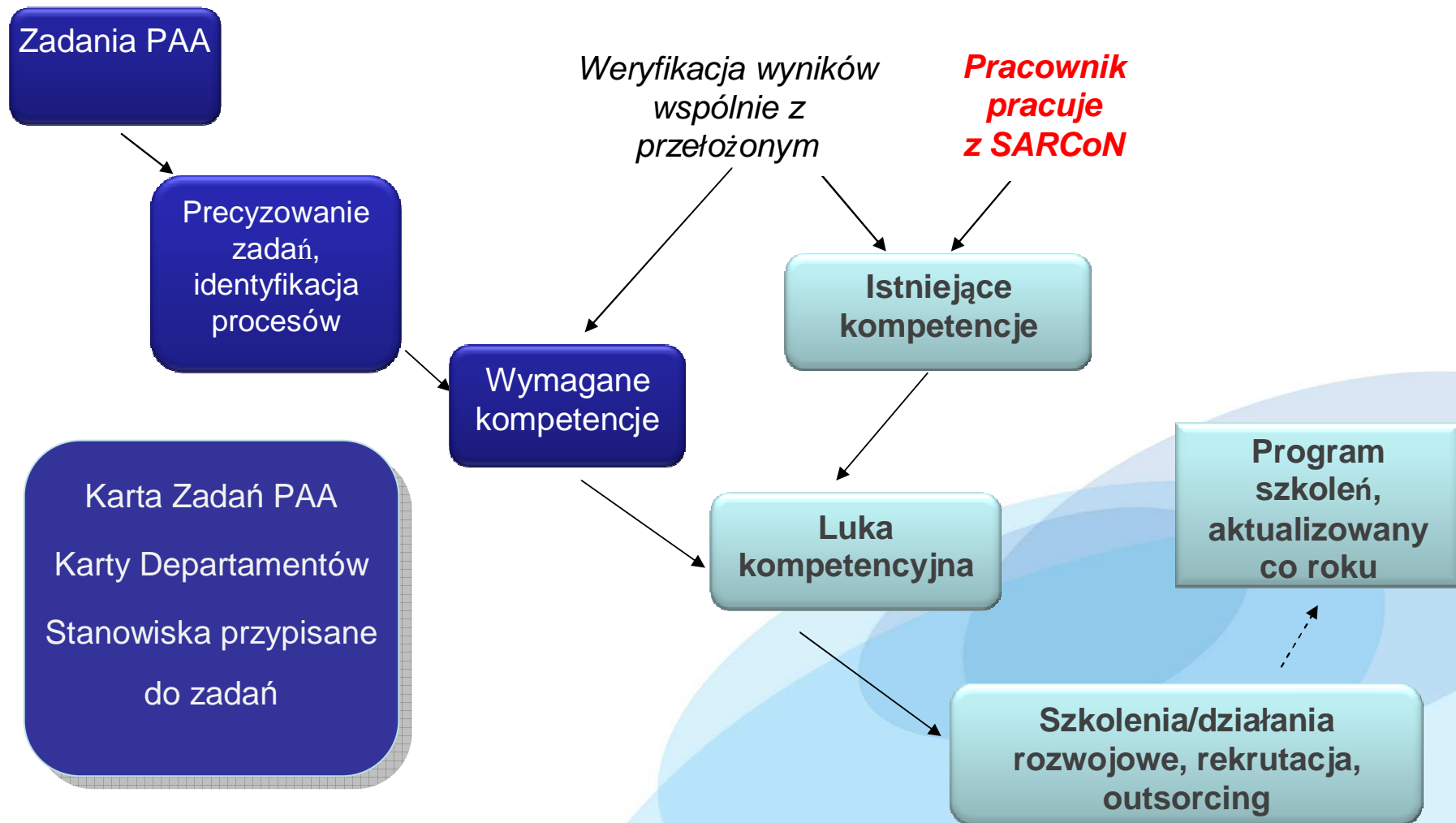
PAA – kompetencje, zasoby ludzkie i finansowe

- reorganizacja XI.2011, wzrost zatrudnienia 2012-2014

2012-2014 : + 39 nowych etatów

Proces konstruowania programu szkoleń

Budowanie kompetentnych kadr PAA

Kompetencje z listy zawierającej ich ok. 200 pogrupowane są w 4 tzw. kwadranty:

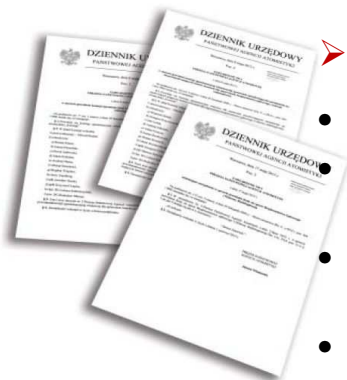
- **K1: Kompetencje w zakresie podstaw prawa, dozoru i organizacji** (podstawy prawne, polityki dozоровe, regulacje i zalecenia dozоровe, zintegrowany system zarządzania);
- **K2: Kompetencje w zakresie dyscyplin technicznych** (nauki ścisłe i przyrodnicze, technologie, w tym technologie reaktorowe);
- **K3: Kompetencje w zakresie praktyki działania organu dozоровego** (m.in. Kompetencje w zakresie wydawania zezwoleń, przeglądu i oceny dokumentacji, przeprowadzania kontroli, egzekwowania zaleceń oraz opracowywania regulacji);
- **K4: Kompetencje osobowe i behawioralne** (skuteczność osobista, komunikacja, praca zespołowa, kompetencje przywódcze, kultura bezpieczeństwa).

Dyrektywa Rady 2011/70/EURATOM (1)

- bezpieczne postępowanie z wypalonym paliwem i odpadami

Dyrektywa „odpadowa” (Nuclear Safety Directive) z dnia **19 lipca 2011 r.** ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie *odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, celem wyeliminowania nieuzasadnionych obciążeń dla przyszłych pokoleń* - termin transpozycji ok. 2 lata tj. **do 23 sierpnia 2013 r.** został przekroczony, zmiany w PA uchwalono **4 kwietnia 2014 r.**, ale szereg wymagań dyrektywy istniało w polskim systemie prawnym już wcześniej; termin powiadomienia o ustanowieniu programu krajowego - 15 sierpnia 2014 r. Program włącznie ze strategiczną oceną wpływu na środowisko zatwierdzoną w kwietniu 2014 r. przez Ministra Gospodarki, **przedłożono Rządowi w maju 2014 r..**

➤ **Krajowe ramy prawne, regulacyjne (dozorowe) i organizacyjne**

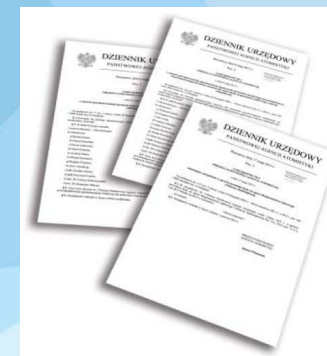
- **obowiązki i koordynacja** między właściwymi organami i podmiotami
- **krajowy program wdrażania polityki** w zakresie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego
- krajowe **wymagania bezpiecznego postępowania** z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem
- zapewnienie **systemu wydawania zezwoleń** na **działalność** (dla **zastosowań** promieniowania i dla **obiektów** generujących odpady (zakaz działalności bez zezwolenia)
- zapewnienie **systemu nadzoru i kontroli** (uprawnienie organów dozoru do określania sposobów dalszego postępowania i **egzekwowania**)

Dyrektywa Rady 2011/70/EURATOM (2)

- bezpieczne postępowanie z wypalonym paliwem i odpadami

- **Państwa ustanawiają i utrzymują organ regulacyjny** w dziedzinie bezpieczeństwa gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (dozór jądrowy)
 - **kompetentny** merytorycznie
 - **operacyjnie oddzielony** od organizacji promujących lub wykorzystujących energię jądrową lub materiały promieniotwórcze albo gospodarujących odpadami promieniotwórczymi czy wypalonym paliwem jądrowym
 - posiadający **uprawnienia , zasoby ludzkie i finansowe.**
- **Posiadacze zezwoleń** ponoszą pierwotną **odpowiedzialność za bezpieczeństwo** wykonywanej działalności, która nie może być delegowana, **regularnie oceniają , weryfikują i poprawiają bezpieczeństwo** pod nadzorem organów dozoru; oceny te uwzględniają **środki ochrony przed awariami** i łagodzenia ich skutków, w tym **sprawdzanie fizycznych barier i administracyjnych procedur**; ustanawiają i **wdrażają systemy zarządzania** nastawione na bezpieczeństwo, podlegające **weryfikacji przez dozór jądrowy**; utrzymują **odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe.**
- **Państwa zapewniają wymóg kształcenia i szkoleń** a także **działań badawczo rozwojowych** zaspakajających potrzeby **programu krajowego w zakresie bezpiecznego postępowania z wypalonym paliwem i odpadami promieniotwórczymi.**
- **Państwa zapewniają dostępność dostatecznych środków finansowych** na potrzeby **programu krajowego „bpzwpiop”**

Dyrektywa Rady 2013/59/EURATOM - BSS (1)

Dyrektywa BSS (*Basic Safety Standards*) z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiająca *podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego* oraz uchylająca dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom – powinna być transponowana do polskiego prawa w ciągu 5 lat od ogłoszenia tj. **do 6 lutego 2018 r.** pokrywa zakres objęty uchylonymi dyrektywami:

- **96/29/Euratom** – poprzedniej wersji dyrektywy z 1996 r. ustanawiającej **podstawowe normy bezpieczeństwa** dotyczące **ochrony zdrowia przed promieniowaniem jonizującym pracowników i ogółu ludności**; w oparciu o nią opracowano w PAA do dziś obowiązującą ustawę Prawo atomowe z 29.11.2000 r. (z późniejszymi zmianami)
- **97/43/Euratom** w sprawie **ochrony zdrowia osób fizycznych** przed niebezpieczeństwem wynikającym z **zastosowań medycznych promieniowania jonizującego**

Dyrektywa Rady 2013/59/EURATOM - BSS (2)

- **89/618/Euratom** w sprawie informowania ogółu społeczeństwa o środkach ochrony zdrowia, które będą stosowane oraz działaniach, jakie należy podjąć w przypadku zdarzeń radiacyjnych;
- **90/641/Euratom** w sprawie praktycznej ochrony pracowników zewnętrznych, narażonych na promieniowanie jonizujące podczas pracy na terenie kontrolowanym
- **2003/122/Euratom** w sprawie kontroli wysokoaktywnych źródeł zamkniętych i odpadów promieniotwórczych

oraz **Zalecenia Komisji nr 90/143** w sprawie ochrony ludności przed narażeniem od radonu wewnątrz pomieszczeń.

Dyrektywa Rady 2013/59/EURATOM - BSS (3)

Jednym z istotniejszych elementów przepisów nowej Dyrektywy jest wprowadzenie – zgodnie z publikacją ICRP nr 103 (2007) – **nowego podejścia w ochronie radiologicznej** uzależnionego od **sytuacji narażenia**:

➤ **istniejącego** - *sytuacja, która już istnieje w momencie podjęcia decyzji dotyczącej jej kontroli i która nie wymaga lub przestała wymagać podjęcia nagłych działań; wynika z miejsca przebywania, a nie z prowadzonej działalności* ;

przykłady: radon w budynkach, narażenie zewnętrzne od promieniowania gamma emitowanego przez materiały budowlane, tereny skażone po zdarzeniu radiacyjnym lub dawnej działalności

➤ **planowanego** - *planowana eksploatacja źródeł*

przykłady: działalności ze sztucznymi źródłami promieniowania jonizującego, działalności z wykorzystaniem naturalnie występujących materiałów promieniotwórczych (NORM) oraz narażenie załóg samolotów_ (*włączenie działalności z NORM do systemu kontroli dozоровej i zastosowanie do tych działalności wymagań dla narażenia zawodowego*);

➤ **wyjątkowego (awaryjnego)** - *sytuacja wymagająca podjęcia pilnych działań w celu jej kontroli*
przykład: wymóg wcześniejszej analizy zagrożeń w celu opracowania planów postępowania awaryjnego

uwzględniając przy tym wszystkie **kategorie narażenia**, tzn. **narażenie zawodowe** (pracownicy), **narażenie ludności** oraz **narażenie medyczne** (pacjenci i osoby towarzyszące).

Dyrektywa Rady 2013/59/EURATOM - BSS (4)

W nowej dyrektywie BSS wprowadzono:

- rozróżnienia na narażenie **medyczne** (w celach diagnostycznych lub terapeutycznych) oraz narażenie **niemedyczne** (obrazowanie w celach niemedycznych, narażenie niezwiązane z odniesieniem korzyści zdrowotnych).
- **poziomy odniesienia** (*reference levels*) w **sytuacjach narażenia wyjątkowego i istniejącego**, co pozwala na ochronę osób w podobny sposób, jak w sytuacjach narażenia planowanego z zastosowaniem dawek granicznych i ograniczników dawek
- **zmianę dawki granicznej** dla soczewek oczu (ze 150 mSv/rok na 20 mSv/rok) oraz wartości **niektórych czynników wagowych** promieniowania i tkanek, stosowanych dla pracowników i ogółu ludności, większa liczba organów i tkanek objętych czynnikami wagowymi
- „**stopniowane podejście**” (*graded approach*) w kontroli dozorowej – w zależności od skali i prawdopodobieństwa narażenia
- **nową formę uprawnienia w postaci „rejestracji”** obok istniejących dotąd „zgłoszeń” i „zezwoleń” oraz
- bardziej **zaostrzone poziomy** tzw. „**wyłączeń**” (*exclusions*) i „**zwolnień**” (*clearance levels*) z kontroli dozorowej powodujących znalezienie się **materiału** promieniotwórczego nie stanowiącego zagrożenia **poza tą kontrolą** (*exempted material*).
- Zmiany wartości **średnich rocznych stężeń radonu** w budynkach mieszkalnych i na stanowiskach pracy (zmiana z 600 Bq/m³ na 300 Bq/m³)

Dla wszystkich opisanych wyżej sytuacji narażenia konieczne będą zmiany w istniejących przepisach oraz rozszerzenie nadzoru i kontroli.

□ Transpozycja Dyrektywy BSS (1)

- Powołanie międzyresortowego zespołu ds. dyrektywy BSS

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTRA ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2014 r.

Poz. 50

ZARZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

z dnia 8 sierpnia 2014 r.

w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania koncepcji wdrożenia do prawa
polskiego dyrektywy 2013/59/Euratom

Transpozycja Dyrektywy BSS (2)

Zadania międzyresortowego zespołu kierowanego przez Prezesa

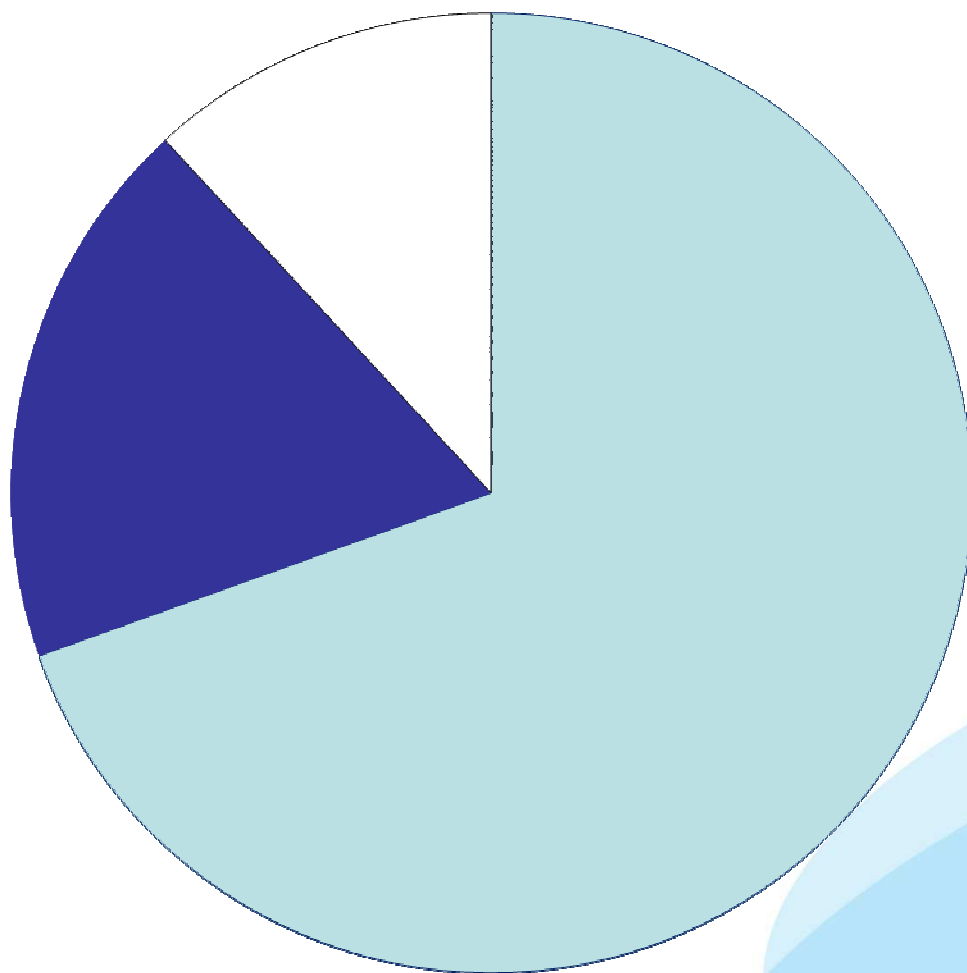

- 1) zidentyfikowanie postanowień dyrektywy wymagających wdrożenia do prawa polskiego;
- 2) ustalenie, które postanowienia wymagają uregulowania **w ustawach**, a które w **rozporządzeniach**;
- 3) rozważenie, w szczególności w świetle wyników misji IRRS, potrzeby uregulowania w prawie polskim innych kwestii związanych z **prowadzeniem** działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące i **nadzorem nad tą działalnością**;
- 4) nawiązanie współpracy z organami administracji publicznej, w celu ustalenia w toku prac nad wdrożeniem dyrektywy sposobu uregulowania poszczególnych kwestii wynikających z tej dyrektywy, **a należących do kompetencji tych organów**;
- 5) **przeprowadzenie oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wdrożenia dyrektywy oraz przedstawienie wyników tej oceny w teście regulacyjnym**;
- 6) przedstawienie Kierownictwu resortu środowiska, w terminie **do dnia 30 listopada 2015 r.**, **raportu** zawierającego koncepcję wdrożenia do prawa polskiego dyrektywy, **istotę** projektowanych **rozwiązań legislacyjnych** oraz **wyniki oceny**, o której mowa w pkt 5.

Transpozycja Dyrektywy BSS (3)

- inne poza BSS kwestie regulowane zmianą PA

- IMPLEMENTACJA DYREKTYWY BSS
- IMPLEMENTACJA DYREKTYWA RADY 2014/87/EURATOM (NSD)
- INNE ZAGADNIENIA WYMAGAJACE UREGULOWANIA/INNEGO NIŻ DOTYCZĄCY W PRAWIE KRAJOWYM

potrzeba uregulowania w prawie polskim innych niż BSS kwestii związanych z **prowadzeniem działalności** związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące i **nadzorem nad tą działalnością**

Transpozycja Dyrektywy BSS (4)

Zaproszeni przedstawiciele organów zewnętrznych:

- 1) Ministra Infrastruktury i Rozwoju;
- 2) Ministra Pracy i Polityki Społecznej;
- 3) Ministra Zdrowia;
- 4) Ministra Spraw Wewnętrznych;
- 5) Ministra Gospodarki;
- 6) Ministra Środowiska;
- 7) Głównego Inspektora Sanitarnego;
- 8) Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego;
- 9) Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;
- 10) Głównego Inspektora Pracy;
- 11) Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;

PAŃSTWOWA
AGENCJA ATOMISTYKI

Departament Prawny

PAA/DPI/1 1840 /2015

Warszawa, 20 lutego 2015 r.

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

W imieniu Przewodniczącego Zespołu do spraw opracowania koncepcji wdrożenia do prawa polskiego dyrektywy 2013/59/Euratom, Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki Janusza Włodarskiego zapraszam Panią/Pana na spotkanie Zespołu, które odbędzie się w dniu 26 lutego 2015 r. (czwartek) o godz. 11:00 w siedzibie Państwowej Agencji Atomistyki przy ul. Kruczej 36 w Warszawie (gmach Ministerstwa Skarbu), w sali nr 117 (z uwagi na dużą liczbę zgłoszonych osób spotkanie może zostać przeniesione do innej sali).

Spotkanie będzie poświęcone kwestiom organizacji współpracy pomiędzy różnymi organami w ramach Zespołu.

DW
Maciej H. Grabowski – Minister Środowiska

Zaproszeniem,
Wz. DYREKTORA
Departamentu Prawnego
Państwowej Agencji Atomistyki
K. Biel

ul. Krucza 36
00-522 Warszawa
TEL. 22 695 91 04
FAX 22 695 91 03
www.paa.gov.pl

Transpozycja Dyrektywy BSS (5) - współpraca PAA z organami zewnętrznymi reprezentowanymi w Zespole

Gr. I
Narażenie medyczne
MZ, GIS

Gr. II
Narażenie na radon w
budynkach,
promieniowanie
pochodzące z
materiałów
budowlanych
GINB, MiR

Gr. III
Źródła niekontrolowane
i skażone materiały
MG

Gr. IV
Sytuacja narażenia
istniejącego, zdarzenia
radiacyjne
MSW

Gr. V
Narażenie na radon w
miejscu pracy
MPiPS, GIP, GIS

Gr. VI
Pozostałe obowiązki w
zakresie reglamentacji i
kontroli działalności
związanej z narażeniem
MiR, GINB, MŚ, MG,
WUG, ULC, GIP, GIS,
MPiPS, MZ

□ Transpozycja Dyrektywy BSS (6)

Harmonogram prac zespołu - kluczowe daty

- Sformułowanie proponowanych przepisów prawa krajowego mających na celu uregulowanie/inne niż dotąd uregulowanie zidentyfikowanych zagadnień – **do 30 czerwca 2015 r.**
- Dokonanie oceny przewidywanych skutków społecznych regulacji i wypełnienie testu regulacyjnego – **do 30 września 2015 r.**
- Sporządzenie raportu zawierającego koncepcję wdrożenia, istotę projektowanych rozwiązań legislacyjnych oraz wyniki oceny przewidywanych skutków społeczno – gospodarczych wdrożenia dyrektywy 2013/59/Euratom – **31 października 2015 r.**
- Przedstawienie Kierownictwu resortu środowiska raportu (**zakończenie prac Zespołu**) – **do 30 listopada 2015 r.**

30 VI 2015

31 X 2015

30 IX 2015

30 XI 2015

□ Transpozycja Dyrektywy BSS (7)

Harmonogram dalszych prac legislacyjnych

- Prace nad tekstem projektu i uzasadnieniem (w tym OSR) – **styczeń 2016 r.**
- Opracowanie tabeli zgodności i odwróconej tabeli zgodności – **styczeń 2016 r.**
- Zakończenie prac wewnętrznych nad projektem ustawy i przekazanie projektu do uzgodnień wewnątrzresortowych – **styczeń/luty 2016 r.**
- Przekazanie projektu do uzgodnień społecznych – **luty 2016,**
- Przekazanie projektu do uzgodnień międzyresortowych – **marzec 2016,**
- Przyjęcie projektu przez Komitet do Spraw Europejskich – **kwiecień 2016,**
- Przyjęcie projektu przez Stały Komitet rady Ministrów – **maj 2016,**

□ Transpozycja Dyrektywy BSS (8)

Harmonogram dalszych prac legislacyjnych

- Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów – **czerwiec 2016**,
- Opiniowanie projektu ustawy przez Komisję Europejską na podstawie art. 33 Traktatu Euratom – **do końca września 2016**,
- Uchwalenie ustawy przez Sejm RP – **grudzień 2016**,
- Prace senackie nad ww. ustawą – **styczeń 2017**,
- Podpisanie ustawy przez Prezydenta RP – **luty 2017**.
- Prace nad projektami rozporządzeń wykonawczych – **od marca 2017 r.**

Prace legislacyjne nad **projektem** ustawy implementującej powinny brać pod uwagę konieczność jej wejścia w życie **przed dniem 15 sierpnia 2017 r.** (termin transpozycji dyrektywy Rady 2014/87/Euratom zmieniającej dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych), natomiast ewentualne **rozporządzenia wykonawcze** powinny być **wydane przed dniem 6 lutego 2018 r.** (termin transpozycji dyrektywy Rady 2013/59/Euratom).

Dziękuję za uwagę

A blue-tinted background image showing a complex structure of glowing spheres and intersecting lines, resembling a nuclear reactor or atomic structure.

Dbamy o
bezpieczeństwo
jądrowe

www.paa.gov.pl